

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 20, 1-9

Húsvétvasárnap („C” év)

Jézusnak fel kellett támadnia a halálból

PÉCSI EGYHÁZMEGYE
„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Jézusnak fel kellett támadnia a halálból

A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Odaérve látta, hogy a követ elmozdították a sírtól. Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és hírül adta nekik: „Elvitték az Urat a sírból, és nem tudom, hova tették!”

Péter és a másik tanítvány elindult, és a sírhoz sietett. Futottak mind a ketten, de a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz. Benézett, és látta az otthagyt gyolcsleplet, de nem ment be. Közben odaért Simon Péter is. Ő is látta az otthagyt lepleket és a kendőt, amely Jézus fejét takarta. Ez nem volt együtt a leplekkel, hanem külön feküdt összehajtva egy helyen.

Akkor bement a másik tanítvány is, aki először ért a sírhoz. Látta mindezt és hitt. Addig ugyanis még nem értették meg, hogy Jézusnak fel kellett támadnia a halálból.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹ Τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ ἔρχεται πρῶτὸ σκοτίας ἔτι οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.

A hét első napján pedig Mária Magdolna elmegy korán reggel, amikor még sötét volt, a sírhoz, és látja, hogy a kő el van távolítva a sírtól.

² τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς Σίμωνα Πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν ὃν ἐφίλει ὁ Ἰησοῦς, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ οὐκ οἶδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν.

Elfut tehát, és elmegy Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit szeretett Jézus, és mondja nekik: „Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hogy hová helyezték őt.”

³ ἐξηλθεν οὖν ὁ Πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής, καὶ ἦρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον.

Kiment tehát Péter és a másik tanítvány, és elmentek a sírhoz.

⁴ ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ· καὶ ὁ ἄλλος μαθητής προέδραμεν τάχιον τοῦ Πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον,

A kettő pedig együtt szaladt: és a másik tanítvány előre futott, gyorsabban Péternél, és elsőként jutott a sírhoz,

⁵ καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια, οὐ μέντοι εἰσηλθεν.

és behajolva látja a lepleket feküdvé, persze nem ment be.

⁶ ἔρχεται οὖν καὶ Σίμων Πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ, καὶ εἰσηλθεν εἰς τὸ μνημεῖον· καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα,

Tehát Simon Péter is jön, követve őt, és bement a sírba, és megszemléli a fekvő lepleket,

⁷ καὶ τὸ σουδάριον, ὃ ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς ἐντετυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον

és a kendőt, ami a fején volt, nem a leplekkel feküdvé, hanem külön összehajtogatva egy helyre.

⁸ τότε οὖν εἰσηλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητής ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν

Akkor tehát bement a másik tanítvány is, aki elsőként jött a sírhoz, és látta, és elkezdett hinni:

⁹ οὐδέπω γὰρ ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

Még nem ismerték ugyanis az Írást: a halottakból fel kell, hogy támadjon.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹PRIMA AUTEM SABBATORUM MARIA MAGDALENE VENIT MA NE, CUM ADHUC TENEBRAE ESSENT, AD MONUMENTUM ET VIDET LAPIDEM SUBLATUM A MONUMENTO.

¹A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól.

¹Mária Magdolna a hét első napján kora reggel, amikor még sötét volt, a sírhoz ment, és látta, hogy a kő el van mozdítva a sírbolttól.

¹*A hét első napján, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól.*

¹*A hétnek első napján pedig jó reggel, a mikor még sötétes vala, oda méne Mária Magdaléna a sírhoz, és látá, hogy elvétellett a kő a sírról.*

¹A hét első napján korán reggel, amikor még sötét volt, a magdalai Mária odament a sírhoz, és látta, hogy a kő el van véve a sírbolt elől.

²CURRIT ERGO ET VENIT AD SIMONEM PETRUM ET AD ALIUM DISCIPULUM, QUEM AMABAT IESUS, ET DICIT EIS: “TULERUNT DOMINUM DE MONUMENTO, ET NESCIMUS, UBI POSUERUNT EUM!”.

²Erre elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit kedvelt Jézus, és hírül adta nekik: „Elvitték az Urat a sírból, s nem tudni, hova tették.”

²Elfutott tehát, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és azt mondta nekik: »Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették!«

²*Elfutott Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és jelentette nekik: „Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hova tették.”*

²*Futa azért és méne Simon Péterhez és ama másik tanítványhoz, a kit Jézus szeret vala, és monda nékik: Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették őt.*

²Ezért elfutott, elment Simon Péterhez és a másik tanítványhoz, akit Jézus szeretett, és így szólt hozzájuk: – Elvitték az Urat a sírból, és nem tudjuk, hová tették!

³ EXIIT ERGO PETRUS ET ILLE ALIUS DISCIPULUS, ET VENIEBANT AD MONUMENTUM.

³ **Péter és a másik tanítvány elindult és a sírhoz sietett.**

³ Erre Péter és a másik tanítvány elindultak, és a sírhoz mentek.

³ ***Erre Péter és a másik tanítvány elindult és a sírhoz sietett. Együtt futott mind a kettő,***

³ *Kiméne azért Péter és a másik tanítvány, és menének a sírhoz.*

³ Elindult tehát Péter és a másik tanítvány, és elmentek a sírhoz.

⁴ CURREBANT AUTEM DUO SIMUL, ET ILLE ALIUS DISCIPULUS PRAECUCURRIT CITIUS PETRO ET VENIT PRIMUS AD MONUMENTUM;

⁴ **Mind a ketten futottak. De a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz.**

⁴ Ketten együtt futottak, de a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és elsőként ért a sírhoz.

⁴ ***de a másik tanítvány gyorsabban futott, mint Péter, és hamarabb ért a sírhoz.***

⁴ *Együtt futnak vala pedig mindketten: de ama másik tanítvány hamar megelőző Pétert, és előbb juta a sírhoz;*

⁴ Ketten együtt futottak, de a másik tanítvány előreszaladt – gyorsabban, mint Péter –, és elsőnek ért a sírhoz.

⁵ ET CUM SE INCLINASSET, VIDET POSITA LINTEAMINA, NON TAMEN INTROIVIT.

⁵ **Benézett, s látta a gyolcsot, de nem ment be.**

⁵ Lehajolt, és látta lerakva a gyolcsokat, de nem ment be.

⁵ ***Behajolt és meglátta a gyolcsot, de nem ment be.***

⁵ *És lehajolván, látá, hogy ott vannak a lepedők; mindazáltal nem megy vala be.*

⁵ Előrehajolt, és látta, hogy ott fekszenek a lepedők, de nem ment be.

⁶ VENIT ERGO ET SIMON PETRUS SEQUENS EUM ET INTROIVIT IN MONUMENTUM; ET VIDET LINTEAMINA POSITA

⁶ **Nem sokkal később Péter is odaért, bement a sírba és ő is látta az otthagyt gyolcsot**

⁶ Azután odaért Simon Péter is, aki követte őt, és bement a sírboltba. Látta letéve a gyolcsokat

⁶ ***Nem sokkal később odaért Simon Péter is, bement a sírba,***

⁶ *Megjöve azután Simon Péter is nyomban utána, és beméne a sírba: és látá, hogy a lepedők ott vannak.*

⁶ Megérkezett Simon Péter is, aki követte, és bement a sírba. Láta, hogy a leplek ott fekszenek,

⁷ ET SUDARIUM, QUOD FUERAT SUPER CAPUT EIUS, NON CUM LINTEAMINIBUS POSITUM, SED SEPARATIM INVOLUTUM IN UNUM LOCUM.

⁷ **meg a kendőt, amellyel a fejét befődték. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen.**

⁷ és a kendőt, amely a fején volt, nem a gyolcsok mellé helyezve, hanem külön egy helyen, összegöngyölve.

⁷ **és ő is látta a gyolcsot, meg a kendőt, mellyel fejét takarták be. Ez nem a gyolcs közt volt, hanem külön összehajtva más helyen.**

⁷ *És a keszkenő, a mely az ő fején volt, nem együtt van a lepedőkkel, hanem külön összegöngyölítve egy helyen.*

⁷ és hogy az a kendő, amely a fején volt, nem a lepleknél fekszik, hanem külön összegöngyölítve egy másik helyen.

⁸ TUNC ERGO INTROIVIT ET ALTER DISCIPULUS, QUI VENERAT PRIMUS AD MONUMENTUM, ET VIDIT ET CREDIDIT. ⁹ NONDUM ENIM SCIEBANT SCRIPTURAM, QUIA OPORTET EUM A MORTUIS RESURGERE.

⁸ **Most már a másik tanítvány is bement, aki először ért oda a sírhoz. Láta és hitt.**

⁸ Akkor bement a másik tanítvány is, aki először érkezett a sírhoz; látta és hitt.

⁸ **Akkor bement a másik tanítvány is, aki először ért a sírhoz. Láta és hitt.**

⁸ *Akkor aztán beméne a másik tanítvány is, a ki először jutott a sírhoz, és lát és hisz vala.*

⁸ Akkor bement a másik tanítvány is, aki elsőnek ért a sírhoz. Láta, és hitt.

⁹ **Eddig ugyanis nem értették az Írást, amely szerint föl kellett támadnia a halálból.**

⁹ Még nem értették ugyanis az Írást, hogy fel kell támadnia a halálból.

⁹ **Eddig ugyanis még nem értették meg az Írást, amely szerint fel kellett támadnia a halálból.**

⁹ *Mert nem tudják vala még az írást, hogy fel kell támadnia a halálból.*

⁹ Még nem tudták ugyanis, hogy az Írás szerint fel kell támadnia a halottak közül.

1.3. BEHATÁROLÁS

Az Úr temetésének leírását követően (Jn 19,38-42) az epizód a hét első napján (vasárnap) kora reggel játszódik. Mária Magdolna a sírtól elfutva Péterhez és a másik tanítványhoz megy, hogy a sírhoz hívja őket. A tanítványok miután megszemlítették az üres sírt, hazamennek. Ezután az evangélista a sírnál maradó és gyászoló Mária Magdolnára irányítja a figyelmet (Jn 20,11-18). A szakasz tehát, amely főleg Péterre és a másik tanítványra összpontosít a János-evangélium 20,1-10 között határolható be.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Jézus feltámadásának örömteli tényét fokozatosan tárja fel az evangélista ebben az epizódban. Mária Magdolna kora hajnalban pillantja meg először a sírtól elmozdított követ (Jn 20,1). A hűséges asszony Pétert és társát a sírhoz hívja. A szeretett tanítvány látja meg először az üres sírban a lepleket (Jn 20,5). Majd odaérve Péter lép be először a sírba, ahol ő is észreveszi a halotti lepleket (Jn 20,6). A fizikai látás a hitre való eljutásukat jelzi, amit János a feltámadás kapcsán az Írások megértéseként értelmez (Jn 20,8-9).

Hangsúlyozza, hogy nem sírrablásról (Jn 20,2), hanem az Írások beteljesüléséről van tehát szó (Jn 20,9)! Az üres sír nem bizonyítéka, hanem jele a feltámadásnak. Továbbá kiemeli Péter elsőségét: ő a feltámadás „koronatanúja” (vö. Lk 24,34). Illetve a hit jellemzőit képekben írja le: futás, látás, az Írások megértése.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἠρμένον (érmenon); **ἔραν** (éran): elvisz, eltávolít (Jn 20,1; Jn 20,2)

A Jézus sírjától eltávolított kő, a Lázár sírja előtt elvett kőre is emlékeztet (Jn 11,39). Lázár feltámasztása tehát az Úr feltámadásának előképévé válik. Jézus, akinek a parancsára elgörgetik a követ a halott Lázár sírja elől, s feltámad Mária és Márta testvére, később saját maga támad fel a sziklasírból.

κειμένα (kejmena); **κειμένον** (kejmenon): nyugszik, fekszik, hever (Jn 20,5-6.7)

A kifejezés különféle formákban legtöbbször a húsvéti események során jelenik meg a János-evangéliumban: az ecettel teli edénynél a kereszt közelében Jézus halála előtt (Jn 19,29), továbbá a halotti leplek (Jn 20,5-7) s az Úr holtteste (Jn 20,12) kapcsán. Végül pedig a paráznál, amely mellett megpillantják a halászó tanítványok a feltámadt Jézus Krisztust (Jn 21,9)!

Jelképes, hogy ugyanez a szó megjelenik Jézus születésének leírásában is a Lukács-evangéliumban, amikor az evangélista a jászolban fekvő gyermek Jézusról számol be (Lk 2,12.16). Vagyis azt a Jézust, akit születése után egy barlangbeli jászolba fektettek, halála után egy sziklasírba fektetik, aki viszont feltámad, azaz a fekvő helyzetből felkel (a feltámadni görög kifejezésben a 'felállni, felállítani' szó található meg: „ἀνίστημι” /'ánisztémi'/ /Jn 20,9/).

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 2,22 Amikor föltámadt a halálból, tanítványai visszaemlékeztek ezekre a szavakra, s hittek az Írásnak és Jézus szavainak.

Jn 5,39 Fürkészitek az Írásokat, mert azt hiszitek, hogy örök életet találtok bennük. Bár éppen rólam tanúskodnak

Jn 11,44 S a halott kijött. Lába és keze be volt pólyázva, az arcát meg kendő fődte. Jézus szólt nekik: „Oldjátok fel, hogy tudjon járni.

Jn 13,23 A tanítványok közül az egyik, akit kedvelt Jézus, az asztalnál Jézus mellett ült.

Jn 14,26 S a Vigasztaló, a Szentlélek, akit majd a nevemben küld az Atya, megtanít benneteket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit mondtam nektek.

Jn 18,15 Simon Péter és egy másik tanítvány követte Jézust. Mivel ez a másik tanítvány ismerőse volt a főpapnak, bejutott Jézussal a főpap udvarára

Jn 19,26 Amikor Jézus látta, hogy ott áll az anyja és szeretett tanítványa, így szólt anyjához: „Asszony, nézd, a fiad!

Jn 19,40 Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyoicsba göngyölték. Így szoktak a zsidók temetni.

Jn 20,19 Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!

Jn 21,7.20 Erre az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, így szólt Péterhez: „Az Úr az!” Amint Simon Péter meghallotta, hogy az Úr az, magára öltötte köntösét – mert neki volt vetkőzve –, és beugrott a vízbe.” “Péter hátrafordult, s látta, hogy az a tanítvány, akit Jézus kedvelt, s aki a vacsorán a keblére hajolt és megkérdezte tőle: „Uram, ki árul el?” – az követi.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 28,1-10 Szombat elmúltával, a hét első napjának hajnalán a magdalai Mária és a másik Mária elment, hogy megnézzék a sírt. Hirtelen nagy földrengés támadt. Az Úr angyala ugyanis leszállt az égből, odament, elhengerítette a követ és ráült. Tekintete olyan volt, mint a villám, öltözete meg, mint a hó. Az örök remegtek tőle való félelmükben, s csaknem halálra váltak. Az angyal azonban felszólította az asszonyokat: „Ne féljete! Tudom, hogy ti Jézust keresitek, akit keresztre feszítettek. Nincs itt. Feltámadt, ahogy előre megmondta. Gyertek, nézzétek meg a helyet, ahol nyugodott! Aztán siessetek, vigyétek hírül tanítványainak: Feltámadt a halálból, elöttetek meg Galileába. Ott viszontlátjátok. Íme tudotokra adtam.” Gyorsan otthagyták a sírt, és félelmükben meg nagy örömmükben is siettek, hogy megvigyék a hírt a tanítványoknak. Egyszerre csak Jézus jött velük szemben, s így köszöntötte őket: „Üdv nektek!” Odafutottak, leborultak előtte, és átkarolták a lábát. Jézus így szólt: „Ne féljete! Menjete, vigyétek hírül testvéreimnek, hogy térjenek vissza Galileába, ott majd viszontlátanak.

Mk 16,1-8 Amikor elmúlt a szombat, Mária Magdolna, Mária, Jakab anyja, és Szalome illatszereket vásároltak, s elmentek, hogy bebalzsamozzák. A hét első napján kora reggel, napkeltekor kimentek a sírhoz. Egymás közt így beszélgettek: „Ki fogja elhengeríteni a követ a sír bejárata elől?” De amikor odanézték, látták, hogy a kő el van hengerítve, jóllehet igen nagy volt. Amint bementek a sírba, jobbról egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak, amint ott ült. Megrémültek. De az megszólította őket: „Ne féljete! Ti a keresztre feszített názáreti Jézust keresitek. Feltámadt, nincs itt! Nézzétek, itt a hely ahová tették! De siessetek, mondjátok meg tanítványainak és Péternek: Elóttetek megy Galileába, ott majd látjátok, amint mondta nektek.” Erre kijöttek a sírből és elfutottak, mert félelem és szorongás vett rajtuk erőt. Félelmükben senkinek sem szóltak semmiről.

Lk 24,1-12 A hét első napján kora hajnalban kimentek a sírhoz, s magukkal vitték az előkészített illatszereket is. Úgy találták, hogy a kő el volt a sírtől hengerítve. Bementek, de az Úr Jézus testét nem találták. Még fel sem ocsúdtak meglepetésükből, már két férfi jelent meg mellettük ragyogó ruhában. Ijedtükben a földre szegeződött a tekintetük. De azok így szóltak hozzájuk: „Miért keresitek az élő a halottak között? Nincs itt, feltámadt. Emlékezzetek vissza, mit mondott nektek, amikor még Galileában járt: Az Emberfiának – mondta – a bűnösök kezébe kell kerülnie, fölfeszítik, de harmadnap feltámad.” Erre eszükbe jutottak e szavai. A sírtől visszatérve mindent hírül adtak a tizenegynek és a többieknek. Mária Magdolna, Johanna és Jakab anyja, Mária, s néhány más asszony hozta a hírt, aki még velük volt, az apostoloknak, de azok üres fecsegésnek tartották, és nem hittek nekik. Péter mégis menten felkelt, és a sírhoz futott. Benézett, de csak a lepleket látta. Hazament, és magában igen csodálkozott a történeten.

Lk 24,24 Társaink közül néhányan szintén kimentek a sírhoz, és úgy találtak mindent, ahogy az asszonyok jelentették, de őt magát nem látták.

Lk 24,26-27 Vajon nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” Aztán Mózesen elkezdve az összes prófétánál megmagyarázta nekik, amit az Írásokban róla írtak.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Zsolt 16,9 Ezért örül a szívem és ujjong a lelkem s testem is békében fog majd nyugodni.

ApCsel 2,27.31 Mert nem hagyod a lelkem az alvilágban, nem engeded, hogy rothadás érje Szentedet. (...) előrelátva beszélt Krisztus feltámadásáról, hogy sem nem marad az alvilágban, sem testét nem éri rothadás.

ApCsel 20,7 A hét első napján összegyűltünk kenyértörésre. Pál másnap el akart utazni, ezért beszélt hozzájuk, egész éjfélig kinyújtotta a beszédét.

1Kor 15,4 eltemették és harmadnap feltámadt, az Írások szerint.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Aranyszájú Szent János: Hogyan ismertethetném meg veletek ezeket a rejtett dolgokat, vagy mondhatám el azt, ami túlmegy minden szón vagy elképzelésen? Hogyan mutathatnám meg az Úr feltámadásának titkát, keresztyének és három napi halálának üdvözítő jelét? Hiszen minden esemény, ami Üdvözítőnkkel történt, külső jele megváltásunk titkának. Ahogy Krisztus édesanyja szűzi méhéből jött világra, ugyanúgy támadt fel egy lezárt sírból. Ahogy Isten egyszülött Fiaként anyja elsőszülöttje lett, úgy a feltámadás által Elsőszülött lett a halottak közül. Születése nem szüntette meg anyja méhének szűzi érintetlenségét, halottak közül való feltámadása sem törte fel a sír pecsétjét. Ahogy nem tudom teljes mértékben szavakba önteni születését, a sírból való kijövetelét sem tudom teljesen felfogni.

Feltámadt a kő és a pecsét ellenére. Minthogy azonban szükséges volt, hogy a többiek is teljesen elégedettek legyenek, a feltámadást követően kinyílt a sír és az események megerősítést nyertek. Ez ijesztette meg Máriát. Telve volt szeretettel mestere iránt, így a szombat elmúltával nem viselte el tovább a pihenést, hanem már hajnalban útra kelt, hogy valamiféle vigasztalást leljen a helyszínen.

Figyeljünk fel arra, hogy Mária nem tudott még semmit a feltámadásról. Azt gondolta inkább, hogy a testet elvitték, ahogy ezt az apostoloknak is elmondja. Az evangélista a maga részéről nem vitatja el ezt az elismerést az asszonytól, és azt sem tartja szégyelnivalónak, hogy ezeket a dolgokat elsőként attól tudják meg, aki az egész éjszakát átvirrasztotta. Ez alátámasztja, hogy az igazság iránti szeretete mindenben érvényesül.

Amikor Mária tudtukra adja ezeket a dolgokat, az apostolok meghallgatják és nagy várakozással mennek el a sírhoz. Látják az ott heverő lenvásznakot, ami a feltámadás egyértelmű jele. Hiszen, ha ők vitték volna el a testet, nem vetköztették volna le, vagy, ha mások vitték volna el, nem törődtek volna azzal, hogy összehajtogassák és félretegyék a többi lepeltől külön a fejkendőket. Magukkal vitték volna a testet úgy, ahogy volt. János azt is elmondja előre, hogy sok mirhát tettek a testre, ami miatt a len olyan szilárdan hozzáragad a testhez, mintha ólom lenne. Ezt előre vetíti, hogy amikor kiderül, hogy a fejkendő külön volt az öltözet többi részétől, ne hihessetek azoknak, akik azt állítják, hogy elvitték. Egy tolvaj nem vesztegette volna az idejét ilyen kis részletre.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

638. „Mi azt evangelizáljuk nektek, amit az atyák Ígéretként kaptak, mert ezt teljesítette be Isten az ő fiaiknak, amikor nekünk föltámasztotta Jézust” (ApCsel 13,32–33). Jézus föltámadása a Krisztusba vetett hitünk legnagyobb igazsága, melyet az első keresztyén közösség mint központi igazságot hitt és vitt át az életbe, a hagyomány alapvető igazságként adta tovább, az Újszövetség írásos dokumentumai megerősítették és úgy hirdették, mint ami a kereszttel együtt a húsvéti misztérium lényeges része:

„Krisztus föltámadt halottaiból, legyőzte halállal a halált, és a sírban lévőeknek életet ajándékozott.”

639. Krisztus föltámadásának misztériuma valóságos esemény, melynek az Újszövetség tanúsága szerint történetileg bizonyított megnyilvánulásai voltak. Már Szent Pál 56 körül ezt írhatta a korintusiaknak: „Elsősorban azt hagytam rátok, amit magam is kaptam: Krisztus meghalt a bűneinkért az Írások szerint, eltemették és harmadnap föltámadt ismét az Írások szerint; megjelent Kéfásnak, majd a tizenkettőnek” (1Kor 15,3-4). Az Apostol itt a föltámadás élő hagyományáról beszél, melyet Damaszkusz kapui előtt átélt megtérése után tanult meg.

640. „Miért keresitek az élő a halottak között? Nincs itt, föltámadott” (Lk 24,5-6). A húsvéti események között az első elem, amit megtalálnak, az üres sír. Önmagában még nem jelent közvetlen bizonyítékot, mert azt, hogy Jézus holtteste nincs a sírban, másképp is lehetett magyarázni. Ennek ellenére az üres sír mindenki számára lényeges jel volt. Megtalálása a tanítványok részéről az első lépést jelentette a föltámadás tényének fölismeréséhez. Így voltak elsősorban a szent asszonyok, majd Péter. „A tanítvány, akit Jézus szeretett” (Jn 20,2), állítja, hogy amikor bement a sírba és fölfedezte a „lehelyezett gyolcsokat” (Jn 20,6), látott és hitt. Ez föltételezi, hogy az üres sír láttán megbizonyosodott arról, hogy Jézus testének távolléte nem lehet emberi mű, és Jézus nem egyszerűen visszatért a földi életbe, mint Lázár.

641. Mária Magdolna és a szent asszonyok, akik jöttek, hogy elvégezzék Jézus testének megkenését, melyet a készületi nap miatt sietve temettek el, voltak az elsők, akik találkoztak a Föltámadottal. Így Krisztus föltámadásának első hírnökei az apostolok számára az asszonyok voltak. Az apostoloknak Jézus ezután jelent meg, először Péternek, majd a tizenkettőnek. Péter tehát, aki arra hivatott, hogy erősítse meg testvérei hitét, előttük látja a Föltámadottat, és az ő tanúságára támaszkodva kiáltja a közösség: „Valóban föltámadott az Úr, és megjelent Simonnak” (Lk 24,34).

642. Mindaz, ami ezekben a húsvéti napokban történt, az apostolokat – és egész különösen Pétert – a húsvét reggelén kezdődött új korszak építésének szolgálatába állítja. Mint a Föltámadott tanúi Egyházának alapkövei maradnak. Az első hívő közösség hite azoknak a konkrét embereknek a tanúságára épül, akiket a keresztények ismertek, és akik közül a legtöbb még közöttük élt. „Krisztus föltámadásának e tanúi” elsősorban Péter és a Tizenkettő, de nemcsak ők: Pál világosan beszél több mint ötszáz személyről, akiknek Jézus egyszerre jelent meg; megjelent még Jakabnak és a többi apostolnak is.

643. E tanúságtételek láttán lehetetlen Krisztus föltámadását a fizikai renden kívül értelmezni és nem elismerni mint történeti tény. A tényekből következik, hogy a tanítványok hite Mesterük – általa előre megmondott – szenvedése és kereszthalála radikális próbatételének vettetett alá. A szenvedés által kiváltott megrendülés oly nagy volt, hogy a tanítványok (legalábbis közülük néhányan) nem azonnal hittek a föltámadás hírének. Az evangéliumok messze nem egy misztikus elragadtatástól lelkes közösségről beszélnek; megtört („szomorú”: Lk 24,17) és megfélelmített tanítványokat állítanak elének. Ezért nem hittek a sírtól visszatérő szent asszonyoknak, és szavukat „képzeltetésnek tartották” (Lk 24,11). Amikor Jézus húsvét estéjén megmutatta magát a Tizenegynek,

„szemükre vetette hitetlenségüket és szívük keménységét, mert nem hittek azoknak, akik látták őt föltámadottan” (Mk 16,14).

644. A tanítványok még a föltámadott Jézus valósága láttán is kételkedtek; annyira lehetetlennek tűnt nekik a dolog: azt gondolták, hogy kísértetet látnak, „álmétkodtak, de örömükben még mindig nem mertek hinni” (Lk 24,41). Tamás a kételkedésnek ugyanezt a próbáját élte át, s még a Máté által elbeszélte utolsó, galileai megjelenéskor is „egyesek (...) kételkedtek” (28,17). Ezért a hipotézis, mely szerint a föltámadás az apostolok hitének (vagy hiszékenységének) „eredménye” lett volna, minden alapot nélkülöz. Épp ellenkezőleg, hitük a föltámadásban – az isteni kegyelem hatása alatt – a föltámadott Jézus valóságának közvetlen megtapasztalásából született.

645. A föltámadott Jézus közvetlen kapcsolatokba lép tanítványaival a tapintás által és azáltal, hogy eledelükből eszik. Így hívja őket arra, hogy ismerjék meg: nem kísértet, s főleg arról bizonyosodjanak meg, hogy az a föltámadott test, amellyel megjelenik nekik, azonos azzal, amelyet megkínóztak és megfeszítettek, mert hordozza szenvedése nyomait. Ez az igazi és valóságos test ugyanakkor a megdicsőült test új tulajdonságait birtokolja: többé nem térben és időben van, hanem szabadon tud megjelenni ott és akkor, ahol és amikor akar, mert emberségét már nem lehet a földön visszatartani, és csak az Atya isteni felségterületéhez tartozik. Ezért a föltámadott Jézus megjelenésének módját is teljesen szabadon választja meg: kertész alakjában, vagy „más alakban” (Mk 16,12), mint amit tanítványai megszoktak, épp azért, hogy ébressze hitüket.

646. Krisztus föltámadása nem a földi életbe való visszatérés volt, mint azon föltámasztások esetében, melyeket Ő húsvét előtt végzett: Jairus kislányáé, a naimi ifjúé és Lázáré. E tények csodás események voltak, de a személyek, akikkel a csoda történt, a „megszokott” földi életet nyerték vissza Jézus hatalma által. A maguk idejében újból meg fognak halni. Krisztus föltámadása lényegében különbözik ettől. Föltámadott testében a halál állapotából átmegy egy időn és téren túli, másik életbe. Jézus testét a föltámadásban a Szentlélek eltölti hatalommal; dicsőségének állapotában az isteni életben részesedik, úgy, hogy Szent Pál elmondhatta Krisztusról: Ő a mennyei ember.

647. „Ő, valóban boldog éj” – ujjong a húsvéti vigília Exsultetije –, „egyedül te voltál méltó, tudni az órát, melyben Krisztus a halottak közül életre támadt!” Valóban, a föltámadás eseményének senki nem volt szemtanúja, és egyetlen evangélista sem írja le. Senki nem tudta megmondani, hogy fizikailag hogyan történt. A föltámadás legbenső lényege, a másik életbe való átmenet még kevésbé volt érzékekkel fölfogható. A föltámadásról mint történeti eseményről az üres sír jele és apostoloknak a föltámadott Krisztussal való találkozásainak valósága által meg lehet bizonyosodni, ugyanakkor amennyiben fölülmúlja a történelmet, a hit misztériumának szívében marad. Ezért a föltámadott Krisztus nem a világnak mutatja meg magát, hanem tanítványainak, „azoknak, akik vele együtt jöttek föl Galileából Jeruzsálembe, akik most tanúi a nép előtt” (ApCsel 13,31).

648. Krisztus föltámadása a hit tárgya, amennyiben Isten transzcendens beavatkozása a teremtésben és a történelemben. A föltámadásban a három isteni személy együtt tevékenykedik, és kinyilvánítják sajátosságaikat. A föltámadás ugyanis az Atya hatalmával történik, aki „föltámasztotta” (ApCsel 2,24) Krisztust, az Ő Fiát, és így az Ő emberségét –

testével együtt – tökéletesen bevezette a Szentháromságba. Jézus véglegesen „Isten Fiának bizonyul erőben a megszentelés Lelke által a halálból való föltámadásával” (Róm 1,4). Szent Pál hangsúlyozza Isten hatalmának megnyilvánulását a Szentlélek tevékenykedése által, aki életre keltette Jézus halott emberségét és meghívta Őt az Úr dicsőséges állapotára.

649. A Fiú azonban saját föltámadását isteni hatalmának erejével hajtja végre. Jézus jövendöli, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie, meg kell halnia, és ezután föl kell támadnia (az ige aktív értelmében). Egyébként ő maga kifejezetten mondja: „Leteszem az életemet, hogy újra fölvegyem. (...) Hatalmam van a letételére, és hatalmam van az újrafölvételére” (Jn 10,17–18). Mi hisszük, hogy Jézus meghalt és föltámadott (1Tesz 4,14).

650. Az egyházatyák a föltámadást Krisztus isteni személyéből kiindulva szemlélik, mely egyesülve maradt a halál által egymástól elválasztott lelkével és testével: „Az isteni természet egysége miatt, mely az embernek mindkét, egymástól különvált részében egyformán jelen van, ezek a részek ismét találkoznak és egyesülnek. És így, miként az összekapcsolt részek különválásából a halál, úgy a különváltak egyesüléséből a föltámadás következik.”

651. „Ha Krisztus nem támadt volna föl, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk és hiábavaló a ti hitetek is” (1Kor 15,15). A föltámadás mindenekelőtt megerősítése mindannak, amit Krisztus tett és tanított. Az összes igazság, még az emberi szellem számára legfölfoghatatlanabb is, igazolást nyer, ha Krisztus a föltámadásában isteni tekintélyének megadta azt a végső bizonyosságát, amit megígért.

652. Krisztus föltámadása az Ószövetség és maga Jézus földi életében adott ígéreteinek beteljesedése. „Az Írások szerint” kifejezés arra utal, hogy Krisztus föltámadása beteljesítette ezeket a jövendöléseket.

653. Föltámadása megerősíti Jézus istenségének igazságát. Ő maga mondta: „Amikor majd magasba emelitek az Emberfiát, akkor megtudjátok, hogy Én Vagyok” (Jn 8,28). A Megfeszített föltámadása bizonyítja, hogy ő valóban az „Én Vagyok”, az Isten Fia, maga Isten. Szent Pál magyarázhatta a zsidóknak: „És mi azt az ígéretet evangelizáljuk nektek, amit az atyák Ígéretként kaptak, mert ezt teljesítette be Isten az ő fiaiknak, amikor nekünk föltámasztotta Jézust”, ahogy a 2. zsoltárban írva van: Az én Fiam vagy te; én ma nemzettek téged” (ApCsel 13,32–33). Krisztus föltámadása szorosan kapcsolódik Isten Fia megtestesülésének misztériumához. Isten örök terve szerint ennek beteljesedése.

654. A húsvéti misztériumnak két összetevője van: Krisztus a halálával megszabadít bennünket a bűntől, föltámadásával pedig megnyitja utunkat az új életre. Az egyik elsősorban a megigazulás, mely visszahelyez bennünket Isten kegyelmébe, „hogy miként Krisztus (...) föltámadott a halálból, úgy mi is az új életben élhessünk” (Róm 6,4). Ez az új élet a bűn fölötti győzelem és a kegyelemben való új részesedés. A másik összetevő a fogadott fiúság megvalósulása, mert az emberek Krisztus testvéreivé válnak, ahogyan maga Jézus nevezi tanítványait a föltámadása után: „Menjetek, és vigyétek hírül testvéreimnek” (Mt 28,10). Testvérek nem a természet alapján, hanem a kegyelem ajándékaként, mert ez a fogadott fiúság valós részesedést jelent az egyetlen Fiú életében, ami teljességgel az Ő föltámadásában nyilvánult meg.

655. Végül Krisztus föltámadása – és maga a föltámadott Krisztus – a mi eljövendő föltámadásunk elve és forrása: „Krisztus föltámadott a halálból, elsőként a halottak közül (...); amint ugyanis Ádám-ban mindenki meghal, úgy Krisztusban mindenki életre is kel” (1Kor 15,20–22). E beteljesedés várása közben a föltámadott Krisztus hívei szívében él. A keresztények Benne ízlelik „az eljövendő világ (...) erőit” (Zsid 6,5), és életüket Krisztus elragadja az isteni élet kebelére, hogy „akik élnek, már ne önmaguknak éljenek, hanem Neki, aki értük meghalt és föltámadott” (2Kor 5,15).

989. Erősen hisszük és ezért reméljük: amint Krisztus valóban föltámadt a holtak közül és örökké él, úgy haláluk után az igazak is örökké élni fognak a föltámadt Krisztussal, és Ő föltámasztja őket az utolsó napon. Föltámadásunk, miként az Övé, a Szentháromság műve lesz:

„Ha pedig bennetek lakik annak Lelke, aki föltámasztotta Jézust a halálból, ő, aki Jézus Krisztust föltámasztotta a halottak közül, halandó testeteket is életre kelti bennetek lakó Lelke által (Róm 8,11).

1001. Mikor? Véglegesen az „utolsó napon” (Jn 6,39–40.44.54; 11,24); „a világ végén”. A halottak föltámadása ugyanis szorosán összefügg Krisztus második eljövételével:

„A parancsszóra, a főangyal kiáltására, Isten harsonazengésére az Úr maga száll le a mennyből, s először a Krisztusban elhunytak támadnak föl” (1Tesz 4,16).

1002. Ha igaz, hogy Krisztus „az utolsó napon” föl fog minket támasztani, az is igaz, hogy Krisztussal együtt bizonyos értelemben már föltámadtunk. Valójában ugyanis a keresztény élet a Szentlélek miatt már a földön részesedés Krisztus halálában és föltámadásában:

„Vele együtt temettek el a keresztségben, vele is támadtok föl az Isten erejébe vetett hit által, aki föltámasztotta Őt halottaiból (...). Ha tehát föltámadtatok Krisztussal, azt keressétek, ami odafönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbján.” (Kol 2,12; 3,1)

647. „Ő, valóban boldog éj” – ujjong a húsvéti vigília Exsultetije –, „egyedül te voltál méltó, tudni az órát, melyben Krisztus a halottak közül életre támadt!” Valóban, a föltámadás eseményének senki nem volt szemtanúja, és egyetlen evangélista sem írja le. Senki nem tudta megmondani, hogy fizikailag hogyan történt. A föltámadás legbenső lényege, a másik életbe való átmenet még kevésbé volt érzékekkel fölfogható. A föltámadásról mint történeti eseményről az üres sír jele és apostoloknak a föltámadott Krisztussal való találkozásainak valósága által meg lehet bizonyosodni, ugyanakkor amennyiben fölülmúlja a történelmet, a hit misztériumának szívében marad. Ezért a föltámadott Krisztus nem a világnak mutatja meg magát, hanem tanítványainak, „azoknak, akik vele együtt jöttek föl Galileából Jeruzsálembe, akik most tanúi a nép előtt” (ApCsel 13,31).

1167. Az Úr napja kiemelkedően a liturgikus összejövétel napja, melyen a hívők összegyűlnek, „hogy hallgatván Isten igéjét és részesedvén az Eucharishtiában, megemlékezzenek az Úr Jézus szenvedéséről, föltámadásáról és dicsőségéről, és hálát adjanak Istennek, aki őket élő reményre szülte újjá Jézus Krisztusnak a halálból való föltámadása által”:

„Amikor tehát elmélkedünk [ó, Krisztus] a dicsőséges csodákon, és a bámulatos jeleken, melyek a te szent és dicsőséges föltámadásod e szent napján történtek, mondjuk:

áldott az Úr napja, mert ekkor kezdődött a teremtés, (...) a világ üdvössége, (...) az emberi nem megújítása (...). E napon ragyog az ég és a föld, és fénnel telik meg az egész világ. Áldott az Úr napja, mert ekkor nyíltak meg a Paradicsom kapui, hogy Ádám és az összes onnan kizárt félelem nélkül oda beléphessen.”

1168. A föltámadás új ideje a húsvéti szent három napból mint fényforrásból beragyogja az egész liturgikus évet. Az esztendő a három húsvéti nap előtt és után a liturgia által lépésről lépésre átalakul. Valóban „az Úr kedves esztendeje” lesz. Az üdvrend az idő keretében hat, de Jézus húsvétjában és a Szentlélek kiáradásában történt beteljesedése óta a történelem végének „előízét” elővételezzük, és Isten Országa belép a mi időnkbe.

1169. Ezért a húsvét nem egyszerűen egy ünnep a többi között, hanem az „ünnepnapok ünnepnapja”, „az ünneplések ünneplése”, mint ahogy az Eucharisztia a szentségek szentsége (a nagy szentség). Szent Atanáz „a nagy vasárnapnak” nevezi, mint ahogy a szent hetet Keleten (és Magyarországon is) „Nagy Hétnak” nevezik. A föltámadás misztériuma, melyben Krisztus megsemmisítette a halált, hatalmas erejével áthatja a mi régi időnket, mindaddig, amíg minden alá nem lesz vetve Krisztusnak.

1170. A Niceai Zsinaton (Kr. u. 325-ben) minden egyház megegyezett abban, hogy a keresztény húsvétot a tavaszi napéjegyenlőséget követő első holdtölte (a zsidó naptárban Niszán hó 14.) utáni vasárnap kell ünnepelni. A Niszán hó 14. napjának kiszámítására használt eltérő módszerek miatt húsvét napja nem mindig esett ugyanarra a napra a nyugati és keleti egyházakban. Ezért keresik ma a megegyezést, hogy az Úr föltámadásának napját újra egy időpontban ünnepelhessék.

1243. A fehér ruha szimbolikusan jelzi, hogy a megkeresztelt Krisztust öltötte magára, Krisztussal együtt föltámadott. A húsvéti gyertyáról meggyújtott keresztelési gyertya azt jelenti, hogy Krisztus megvilágosította a megkereszteltet. Krisztusban a megkereszteltek „a világ világossága” (Mt 5,14). Az újonnan megkeresztelt az egyszülött Fiúban most már Isten gyermeke.

Elmondhatja Isten gyermekeinek imádságát: a Miatyánkot.

1287. A Léleknek ez a teljessége azonban nem maradt egyedül a Messiásé, hanem közölni kellett az egész messiási néppel. Krisztus ismételten megígérte a Lélek e kiáradását, és az ígéretet először húsvét napján, majd még ragyogóbban pünkösdkor teljesítette. A Szentlélektől eltelve kezdik az Apostolok hirdetni „Isten nagy tetteit” (ApCsel 2,11); és Péter elmagyarázza, hogy a Léleknek ez a kiáradása a messiási idők jele. Akik akkor hittek az Apostolok prédikációjának és megkeresztelkedtek, elnyerték a Szentlélek ajándékát.

1212. A keresztény beavatás szentségei, a keresztség, a bérmálás és az Eucharisztia rakják le az egész keresztény élet alapjait. „Az isteni természetben való részesedés, mellyel Krisztus kegyelme ajándékozza meg az embereket, bizonyos hasonlóságot mutat a természetes élet fakadásával, növekedésével és táplálkozásával. Ugyanis a keresztségtől újjászületett hívők a bérmálás szentségétől megerősödnek, s utána az Eucharisziában az örök élet kenyerével táplálkoznak, úgyhogy a keresztény beavatás e szentségei révén egyre jobban megkapják az isteni élet kincseit, és haladnak a szeretet tökéletessége felé.”

1214. Nevezik latinul baptismusnak szertartásának központi mozzanata alapján: a baptisare ige (a görög baptizein szóból) ugyanis azt jelenti, `alámeríteni', 'bemeríteni'; az „alámerítés” a vízbe a katekumen eltemetését jelzi Krisztus halálába, ahonnan a Vele való föltámadással mint „új teremtmény” (2Kor 5,17; Gal 6,15) merül föl.

1215. Ezt a szentséget „a Szentlélekben való újjászületés és megújulás fürdője”-nek (Tit 3,5) is nevezik, mert jelzi és megvalósítja azt a vízből és Szentlélekből történő születést, amely nélkül senki „nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5).

1216. „E fürdőt megvilágosodásnak is nevezik, mely lélekben megvilágosítja azokat, akik részesei ennek a (katekétikus) tanításnak.” A megkeresztelt ember, amikor a keresztségben megkapja az Igét, aki „az igaz világosság, mely megvilágosít minden embert” (Jn 1,9), miután „megvilágosodott”, maga is a „világosság fia”, és „világosság” (Ef 5,8) lesz:

Isten adományai közül a keresztség a legszebb és legcsodálatosabb. (...) A következő nevekkel illetjük: ajándék, kegyelem, kenet, megvilágosodás, romolhatatlanság köntöse, újjászületés fürdője, pecsét és minden más, ami igazán érték. Ajándék, mert azok kapják, akik semmit sem hoznak magukkal; kegyelem, mert a bűnösök kapják; baptismus, mert a bűnök elmerülnek a vízben; kenet, mert szent és királyi (mint azok, akiket fölkenetek); megvilágosítás, hiszen ragyogó fény; köntös, mert eltakarja szégyenünket; fürdő, mert megmosdat; pecsét, mert megőrizz bennünket és Isten uralmának jele.

1217. A húsvéti vigília liturgiájában, a keresztség megszentelése során az Egyház ünnepélyesen megemlékezik az üdvtörténet nagy eseményeiről, melyek már előképei voltak a keresztség misztériumának:

„Istenünk, a te láthatatlan hatalmad az emberek üdvösségére látható jelek által működik. A vizet sokféleképpen készítettél elő, hogy a keresztség kegyelmét jelezze.”

1218. A világ kezdete óta a víz, ez az alázatos és csodálatos teremtmény az élet és a termékenység forrása. A vizet a Szentírás Isten Lelkének hatása alatt látja, aki mintegy „belévetette magát”:

„Istenünk, kinek Lelke a teremtés kezdetén a vizek fölött lebegett, hogy a víz természete már akkor megszentelő erőt foganjon.”

1219. Az Egyház Noé bárkájában a keresztség általi üdvösség előképét látta. A bárkában valójában „kevesen, azaz nyolc lélek menekült meg a víz által” (1Pt 3,20):

„Magában a vízözön kiárasztásában jelezte az újjászületést, hogy egy és ugyanazon elem misztériumával legyen vége a viciumoknak és kezdete az erényeknek.”

1220. Amennyiben a forrás vize az élet szimbóluma, annyiban a tenger vize a halál szimbóluma. Ezért lehetett a kereszt misztériumának előképe a víz. E szimbolikus jelentés miatt a keresztség közösséget jelez Krisztus halálával.

1221. Főként a Vörös-tengeren való átkelés, Izrael igazi szabadulása az egyiptomi rabszolgaságból hirdeti a keresztség által végrehajtott szabadítást:

„Ábrahám fiait száraz lábbal vitted át a Vörös-tengeren, hogy a fáraó rabszolgaságából kiszabadított nép a megkeresztelték népének előképe legyen.”

1222. Végül a keresztség előképe a Jordánon való átkelés is, mely által Isten népe az Ábrahám utódainak ígért földet – mely az örök élet képe – ajándékba kapta. Ennek a boldog örökségnek az ígérete az Újszövetségben teljesebbé válik.

1226. Az Egyház Pünkösd napjától kezdve ünnepelte és kiszolgáltatta a szent keresztséget. Szent Péter így beszélt a sokasághoz, melyet prédikációja a szíve mélyén érintett meg: „Tartsatok bűnbánatot és kereszteskedjétek meg mindegyiketek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát” (ApCsel 2,38). Az Apostol és munkatársai a keresztséget mindazoknak följánlják, akik hisznek Jézusban: zsidóknak, istenfélőknek, pogányoknak. A keresztség mindig a hithez kötöten jelenik meg: „Higgy az Úr Jézusban, és üdvözölsz te és a háza népe!” – mondja Szent Pál börtönőrének Filippiben. Az elbeszélés így folytatódik: „azonnal megkereszteskedett hozzátartozóival együtt” (ApCsel 16,31–33).

1227. Szent Pál apostol szerint a hívó ember a keresztség révén közösségre lép Krisztus halálával; vele együtt eltemetik és vele együtt föltámad:

„Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkereszteskedtünk, az ő halálában kereszteskedtünk meg? A keresztségben ugyanis eltemetkedtünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből föltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk” (Róm 6,3–4).

A megkereszteszteltek „Krisztust öltötték magukra”. A keresztség a Szentlélek által fürdő, mely megtisztít, megszentel és megigazulttá tesz.

1228. A keresztség tehát vízfürdő, melyben Isten ígérének „romolhatatlan magva” létrehozza elevenítő hatását. Szent Ágoston mondja a kereszteségről: „A szó az elemhez járul és szentséggé lesz”.

1234. A keresztség szentségének értelme és kegyelme világosan megmutatkozik ünneplésének szertartásaiban. Azok a hívők, akik e szertartás mozdulatait és szavait figyelmes részvétellel követik, beavatást nyernek abba a gazdagságba, melyet ez a szentség minden újonnan megkeresztesztelt számára jelez és létrehoz.

1235. A kereszt jele a szertartás kezdetén Krisztus pecsétjét jelzi azon, aki hamarosan hozzá fog tartozni, és a megváltás kegyelmét jelzi, melyet Krisztus a keresztje által szerzett nekünk.

1236. Isten Ígérének hirdetése a jelölteknek és az összegyűlteknél megvilágítja a kinyilatkoztatott igazságot, és fölkelti a hit válaszáat, ami nem választható el a kereszteségtől. A keresztség egész különleges módon „a hit szentsége”, mert szentségi ajtó a hit életébe.

1237. Mivel a keresztség szabadulást jelent a bűntől és bujtogatójától, az ördögtől, a jelölt fölötte egy (vagy több) ördögűzést végeznek. Megkenik a kereszteselendők olajával, vagy a kereszteselő ráteszi a kezét, ő maga pedig kifejezetten ellene mond a Sátánnak. Így fölkészülve megvallhatja az Egyház hitét, melyre a keresztség által „rábízzák”.

1238. A keresztvizet egy lélekfűző imádsággal (epiklézissel) a kereszteselés szertartásában vagy húsvét vigíliáján szentelik meg. Az Egyház kéri Istentől, hogy Fia által a Szentlélek ereje szálljon le erre a vízre, hogy akik benne megkeresztesztelkednek, „vízből és Lélekből” szülessenek meg (Jn 3,5).

1239. Ezután következik a szentség lényegi szertartása: a tulajdonképpeni keresztelés, mely a Krisztus húsvéti misztériumához való hasonlással jelzi és létrehozza a bűnnek való meghalást és a Szentháromság életébe való bemenetelt. A keresztelés legkifejezőbb formája a keresztvízbe történő háromszoros alámerítés. De már az őskeresztény kortól kiszolgáltatható a keresztség a keresztelendő fejének háromszori, vízzel történő leöntésével.

1240. A latin Egyházban e háromszoros leöntést a keresztelő e szavai kísérik: „N., én megkeresztellek téged az Atya, és a Fiú, és a Szentlélek nevében.” A keleti liturgiákban a kelet felé fordult katekumennak mondja a pap: „Isten szolgája, N., megkereszteltetik az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”, és miközben kimondja a Szentháromság személyeit, háromszor alámeríti a vízbe és kiemeli őt.

1241. A megkenés a szent krizmával, a püspök által megszentelt jó illatú olajjal az újonnan megkeresztelt számára a Szentlélek ajándékát jelenti. Kereszténnyé, azaz a Szentlélektől „fölkentté” vált, tagja lett Krisztusnak, aki fölkent Pap, Próféta és Király.

1242. A keleti egyházak liturgiájában a keresztség utáni megkenés a krizmáció (bérmálás) szentsége. A római liturgiában előre jelzi azt a szent krizmával való fölkenést, melyet majd a püspök fog kiszolgáltatni: a bérmálás szentségét, mely a keresztségi fölkenést mintegy „megerősíti” és tökéletesíti.

1243. A fehér ruha szimbolikusan jelzi, hogy a megkeresztelt Krisztust öltötte magára, Krisztussal együtt föltámadott. A húsvéti gyertyáról meggyújtott keresztelési gyertya azt jelenti, hogy Krisztus megvilágosította a megkereszteltet. Krisztusban a megkereszteltek „a világ világossága” (Mt 5,14). Az újonnan megkeresztelt az egyszülött Fiúban most már Isten gyermeke.

Elmondhatja Isten gyermekeinek imádságát: a Miatyánkot.

1244. Az első áldozás. Az új keresztényt, miután Isten gyermeke lett és menyegzői ruhába öltözött, bebocsátják a „Bárány menyegzői lakomájára”, és megkapja az új élet eledelét, Krisztus testét és véréét. A keleti egyházak elevenen őrzik a keresztény beavatás egységét azáltal, hogy a szentáldozást minden újonnan megkereszteltnek és megbérmáltnak, még a csecsemőknek is kiszolgáltatják, emlékezvén az Úr szavára: „Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, ne akadályozzátok őket!” (Mk 10,14). A latin Egyház a szentáldozáshoz járulást azoknak tartja fenn, akik elérik az értelem használatának korát, de a keresztség Eucharisztia nyitottságát azzal fejezi ki, hogy az újonnan megkeresztelt csecsemőt a Miatyánk elimádkozására az oltárhoz viszi.

1245. A keresztelés szertartását ünnepélyes áldás zárja be. Újszülött keresztelesekor az anya megáldásának különleges jelentősége van.

1254. A hitnek minden megkereszteltben, akár gyermek, akár felnőtt, a keresztség után növekednie kell. Ezért az Egyház minden évben a húsvéti vigíliában megújítja a keresztségi fogadalmakat. A keresztségi előkészület ugyanis csak az új élet küszöbéhez vezet el. A keresztség a Krisztusban való új élet forrása, melyből az egész keresztény élet fakad.

1286. Az Ószövetségben a próféták hirdették, hogy az Úr Lelke meg fog nyugodni a várt Messiáson üdvözítői küldetése miatt. A Szentlélek leszállása Jézusra, amikor Őt János

megkeresztelte, jel volt arra, hogy Ő az, aki eljövendő volt, Ő a Messiás, az Isten Fia. Jézus a Szentlélektől fogantatott; egész élete és egész küldetése teljes közösségben volt a Szentlélekkel, akit az Atya Neki „nem mértékkel ad” (Jn 3,34).

1287. A Léleknek ez a teljessége azonban nem maradt egyedül a Messiásé, hanem közölni kellett az egész messiási néppel. Krisztus ismételten megígérte a Lélek e kiáradását, és az ígéretet először húsvét napján, majd még ragyogóbban pünkösdkor teljesítette. A Szentlélektől eltelve kezdik az Apostolok hirdetni „Isten nagy tetteit” (ApCsel 2,11); és Péter elmagyarázza, hogy a Léleknek ez a kiáradása a messiási idők jele. Akik akkor hittek az Apostolok prédikációjának és megkeresztelkedtek, elnyerték a Szentlélek ajándékát.

1288. „Ettől az időtől kezdve az Apostolok Krisztus akarata szerint az újonnan megkereszteltettek kézzel közvetítették a Lélek ajándékát, mely beteljesíti a keresztség kegyelmét.” Ebből következett, hogy a Zsidókhoz írt levélben az első keresztény oktatás elemei között megemlítik a keresztségről és a kézzel közvetítettől szóló tanítást. Ezt a kézzel közvetített a katolikus hagyományban joggal tekintették a bérmálás szentsége kezdetének, mely bizonyos módon folytonossá teszi az Egyházban a pünkösd kegyelmét.”

1289. Hogy a Szentlélek ajándékát még jobban kifejezzék, a kézzel közvetítéshez nagyon korán kapcsolták a krizmával, a jó illatú olajjal való megkenést. E megkenés megvilágítja a „krisztusi” elnevezést, ami „fölkentet” jelent, és eredetét magától Krisztustól veszi: „Isten kente fel Őt Szentlélekkel” (ApCsel 10,38). A megkenés e rítusa mind a mai napig él Keleten és Nyugaton egyaránt. Ezért nevezik ezt a szentséget Keleten krizmációnak, `krizmával történő fölkenésnek' vagy müronnak, `krizmának'. Nyugaton a confirmatio elnevezés arra utal, hogy ez a szentség egyidejűleg megszilárdítja a keresztséget és megerősíti a keresztségi kegyelmet.

1322. A szent Eucharisztia befejezi a keresztény beavatást. Akik a keresztség által fölemeltettek a királyi papság méltóságára és a bérmálás által mélyebben hasonulóvá váltak Krisztushoz, az Eucharisztia által az egész közösséggel együtt részesednek az Úr áldozatában.

1323. „Üdvözítőnk az utolsó vacsora alkalmával, azon az éjszakán, melyen elárultatott, megalapította testének és vérének eucharisztikus áldozatát, hogy így a kereszt áldozatát a századokon át eljöveteleig megörökítse, és így szeretett jegyesére, az Egyházra bízva halálának és föltámadásának emlékezetét: az irgalom szentségét, az egység jelét, a szeretet kötelékét mint húsvéti lakomát, melyen Krisztust vesszük magunkhoz, lelkünket kegyelem tölti el, s a jövendő dicsőség záloga nekünk adatik.”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

5. Ezen apostoli buzdítással azt szeretném elérni, hogy a Szinódus eredményei hatékonyan befolyásolják az Egyház életét mind a Szentírással való személyes kapcsolatot, mind annak értelmezését a liturgiában, a katekézisben és a tudományos kutatásban, hogy a Szentírás ne maradjon valami régi Szó, hanem élő és aktuális Szó legyen. Ezért a Szinódus eredményeit úgy szeretném bemutatni és elmélyíteni, hogy állandóan

hivatkozom a János evangélium prologusára (1,1-18), amely életünk alapját közli velünk: az Igét, aki kezdettől fogva Istennél volt, testté lett és közöttünk lakozott (vö. 1,14). Csodálatos szöveg ez, mely az egész keresztény hitet összefoglalja. János, akit a hagyomány azonosít a tanítvánnyal, akit Jézus szeretett (Jn 13,23; 20,2; 21,7.20), a Krisztussal való találkozásnak és az ő követésének személyes tapasztalatából „mélységes bizonyosságot merített arról, hogy Jézus Isten megtestesült Bölcsessége, és az ő halandó emberré lett örök Szava”. János, aki „látott és hitt” (Jn 20,8), bennünket is segít, hogy a fejünket Krisztus keblére hajtsuk (vö. Jn 13,25), ahonnan az Egyház szentségeinek szimbólumai, vér és víz fakadt. János Apostol és a többi sugalmazott szerző példáját követve engedjük, hogy a Szentlélek vezessen és egyre inkább szeressük Isten Szavát.

FERENC PÁPA LUMEN FIDEI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

30. A látás és a hallás, mint a hívő megismerés eszközeinek összefüggése a legvilágosabban János evangéliumában mutatkozik meg. A negyedik evangéliumban a „hinni” azt jelenti, hogy „hallani és egyidejűleg látni”. A hívő hallás a szeretet megismerésének sajátos módján történik: személyes hallgatás, amely megkülönbözteti a hangokat és felismeri a jó pásztor hangját (vö. Jn 10,3–5); a követést megkövetelő hallgatás, ahogyan az első tanítványokkal történt: a Keresztelő „szavai hallatára a két tanítvány Jézus nyomába szegődött” (Jn 1,37). Másrészt a hit a látáshoz is kötődik. Olykor Jézus jeleinek látása megelőzi a hitet, ahogy a zsidókkal történt, akik Lázár feltámasztása után „a történetek láttán hittek benne” (Jn 11,45). Máskor a hit vezet el mélyebb látáshoz: „Ha hiszel, meglátod Isten dicsőségét” (Jn 11,40). Végül a hit és a látás egymásba fonódik: „Aki bennem hisz, [...] abban hisz, aki engem küldött; aki engem lát, azt látja, aki engem küldött” (Jn 12,44–45). A hallással való egységének köszönhetően a látás Krisztus követésévé válik, és a hit úgy jelenik meg, mint a látás útja, amelyen a szem hozzászokik ahhoz, hogy mélyre lásson. Így éli ezt át János húsvét reggelén, aki még a szürkületben az üres sír előtt „látott és hitt” (Jn 20,8). Majd Mária Magdolnával folytatódik, aki már látja Jézust (vö. Jn 20,14), és tartóztatni akarja, de arra kap felszólítást, hogy Atyjához vezető útján lássa őt; és egészen Magdolnának a tanítványok előtt tett vallomásáig tart: „Láttam az Urat!” (Jn 20,18).

Hogyan jutnak el a hallás és látás eme szintéziséig? Úgy, hogy Jézus konkrét személyéből indulnak ki, akit látnak és hallanak. Ő a testté lett szó, akinek dicsőségét szemlélték (vö. Jn 1,14). A hit világossága egy Arc fénye, amelyen látható az Atya. Ugyanis az igazság, amelyet a hit befogad, a negyedik evangélium szerint az Atya megmutatkozása a Fiúban, az ő testében és földi cselekedeteiben; az igazság, amelyet úgy lehet meghatározni, hogy Jézus „fényességes élete”. Ez azt jelenti, hogy a hívő megismerés nem egy pusztán belső igazság szemlélésére hív. Az igazság, amelyet a hit tár fel előttünk, a Krisztussal való találkozásra, az ő életének szemlélésére, jelenlétének észlelésére koncentrál. Ilyen értelemben beszél Aquinói Szent Tamás az apostolok oculata fideséről, szemmel bíró hitéről – azaz látó hitéről –, amikor testileg látják a feltámadottat. Saját szemükkel látták Jézust, és hittek, azaz képesek voltak a látottak mélyére hatolni és megvallani Isten Fiát, aki az Atya jobbára ült.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ:

Feltámadt Krisztus e napon (99)

<https://sites.google.com/site/nepenektar1/%C3%89E99.mp3?attredirects=0>

NÉPÉNEKEK:

Krisztus feltámadott! Halljátok meg asszonyok

<https://www.youtube.com/watch?v=B5iiNq-oK7g>

Dicsőség! Szent áldás, tisztesség

<https://www.youtube.com/watch?v=azsDOzVsiMM>

GITÁROS ÉNEKEK:

Sillye Jenő – Kovács Gábor: Kristályóriás-oratórium

Győzött az élet (8'12”)

<https://www.youtube.com/watch?v=d5Z5iLc2RDo>

Feltámadt! Alleluja!

https://www.youtube.com/watch?v=5FZiI8_GyPM

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Pilinszky János: Harmadnapra

És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnalfele a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek.
És szél támad. És fölzeng a világ.

Mert megölhették hitvány zsoldosok,
és megszünhetett dobogni szive –
Harmadnapra legyőzte a halált.
Et resurrexit tertia die.

Ady Endre: A szép Húsvét

Odukat és kriptákat pattant
S bús árkokig leér a szava:
Ilyen a Húsvét szent tavasza
S ilyen marad.

Miért tudjon Ő az embervérről,
Mikor künn, a Tavaszban
Minden csoda csodát csinál
S minden drága fizetség megtérül?

Óh, Tavasz, óh, Húsvét,
Emberek ősi biztatója,
Csak azt szórd szét köztünk:
Állandó a tavaszi óra
S ilyen marad.

Krisztus támad és eszmél,
Odukat és kriptákat pattant.
Van-e gyönyörűbb ennél?

Kurczina Terézia: Megváltottál

Szeretettől hajtva, szenvedések árán,
Te lettél az értem feláldozott Bárány.
Bűneimnek szennyét lemosta Szent Véred,
irgalmadból engem kárhozat nem érhet.

Bűnbánó lélekkel elibéd térdelek,
szüntelen hálával imádlak Tégedet.
Aki annyi jót tett, senkinek sem ártott,
megváltásért Neved legyen mindig áldott!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Vajon a másik tanítvány, aki előbb ért a sírhoz, mint Péter, miért nem ment be azonnal a sírba?
- A kendő miért lehetett összehajtván külön helyen?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, a mai napon egyszülött Fiad által legyőzted a halált, és kitártad előttünk az örökkévalóság kapuját. Krisztus Urunk feltámadását ünnepeelve kérünk, teremts újjá minket Szentlelked erejével, hogy új életre támadjunk. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Pálos Nővérek imádsága

Uram, oly sokszor nem talállak...
Futok, hogy közeledben lehessenek, hogy lássalak, érezzelek, de hiába... Mint Mária Magdolna sírok a megnyitott sír előtt: - elvitték az Urat, nem tudom hová tették...

Kereslek; pedig ha lenne bátorságom ott maradni, bemenni az üres sírba, láthatnám az otthagyt lepleket... Talán szavaid is eszembe jutnának...: megölik, sírba teszik, de feltámad...

Ó, Jézusom, adj nekem bátor, erős hitet, hogy bármilyen sötétség és reménytelenség vesz körül, merjek ott időzni az üres sírnál, tudván, hogy élsz, hogy találkozni akarsz velem.

Nyisd fel szemem, hogy megláthassalak, hiszen ott vagy, nem takarnak a leplek, nem vagy mozdulatlan. Élő Isten vagy, aki rám vársz.

Izzó szeretetteddel éged le szememről a reménytelenség, a kishitűség hályogát, és add, hogy lássak! Téged lássalak! Csak Téged! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Jézusnak fel kellett támadnia a halálból (Jn 20,1-9)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Jézus Krisztus valóban feltámadt!
- Krisztus feltámadt és nem hagy el engem.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- A feltámadás örömhíréről nekem is beszélnem kell másoknak.
- Keressem én is minden nap Jézus Krisztust!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Húsvétvasárnap („C” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Aranyszájú Szent János gondolatait a Bibbia dei Padri olasz nyelvű kiadása alapján Rácz Dávid fordította Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Pilinszky János: Harmadnapra – <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=47>

Ady Endre: A szép Húsvét – <https://mek.oszk.hu/00500/00588/html/vers1003.htm>

Kurczina Terézia: Megváltottál – <https://www.poet.hu/vers/109965>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2022

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu